

© Imagodesk / Bart Devaele

‘LEVENSLANG WERKEN? HET LIJKT WEL EEN ALTERNATIEF VOOR DE DOODSSTRAF’

Arbeidskwaliteit is volgens Luc
Cortebeek meer dan ooit hét thema

► Blz. 2

© Isopix / Frederic Sierakowski

Edito

**ELKE
VAN DEN BRANDT**
Ondervoorzitter Groen

ZOMER

Het is een groot misverstand dat de zomer begint op 21 juni of wanneer het kwik 30° haalt. De zomer begint wanneer examens stoppen. Wanneer onze kinderen terug gaan spelen en onze jongeren na veel spanning hun resultaten krijgen. Ouders halen dan opgelucht adem en festivals openen hun deuren. Wanneer de examens stoppen, stijgt de sfeer nog hoger dan bij de eerste zonnestralen.

Deze week studeert er een nieuwe generatie af. Duizenden jongeren die, al dan niet met een diploma op zak, de zomer intrekken. Welke toekomst heeft deze bende? Zullen ze werk vinden? Zal hun job te combineren zijn met een gezin? Kunnen ze een eigen woning betalen? Blijft er nog iets over voor een vakantie?

Groen kiest voor een politiek die inzet op deze jongeren. Ze verdienen meer dan GAS-boetes en betutteling. Ze verdienen een toekomst. In een land waar rechtvaardigheid centraal staat en dus de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. In een land waar duurzaamheid geen modegril is, maar een politieke visie.

En daarom blijven wij dus tegengas geven. Tegengas voor een beleid dat langzaam knabbelt aan de sociale zekerheid en de index. Tegengas tegen een beleid dat passief toekijkt op fiscale fraude. Maar ook tegen GAS, tegen de verlaging van de leeftijd voor GAS-boetes tot 14 jaar. GAS-boetes kunnen misschien een antwoord bieden op overlast zoals sluikstorten. Maar, ze dienen niet om kinderen die kattenkwaad uithalen te beboeten.

Laat ons echt vertrouwen hebben in de jongeren. Laat ons bijvoorbeeld kijken naar het onderwijs dat ze krijgen en dat hervormen waar nodig. Laat ons innoveren en nieuwe jobs creëren. Het is zomer, een nieuw seizoen, een nieuwe start.

INHOUD

**ANNEMIE MAES
& FREYA PIRYNS**
De steile opmars van
de elektrische fiets

04

BRUSSEL
Fietsen wint aan
populariteit

05

IMPULSCONGRES
Sociale is even
belangrijk als het
ecologische

08

‘LEVENSLANG WERKEN? HET LIJKT WEL EEN ALTERNATIEF VOOR DE DOODSSTRAF’

© Imagedesk/Dieter Telemans

Leden van Groen en externen debatteren op 19 en 20 oktober op het Impulscongres in Brugge over vier thema's: loopbanen, werk en ondernemen, fiscaliteit en klimaat en gezondheid. Brandend actuele onderwerpen, stelt voormalig ACV-voorzitter Luc Cortebecq. Niet alleen is het nodig dat we meer aandacht hebben voor arbeidskwaliteit, ook de transitie naar een honderd procent groene economie dringt zich op. 'Dat is een wereldkeuze die wij snel moeten maken.'

► door Thea Swierstra

Cortebecq (63) was van 1983 tot 1999 nationaal secretaris van het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV). Daarna klom hij op tot voorzitter, een functie waarvan hij in 2011 afscheid nam. In de Internationale Arbeidsorganisatie in Genève is hij voorzitter van de werknemersgroep.

Groen denkt na over loopbanen, werk en ondernemen, fiscaliteit en klimaat en gezondheid. Zijn dat volgens u actuele thema's?

Luc Cortebecq: 'Dat denk ik wel. Willen we de huidige zorgsamenleving houden, dan moeten we nadenken hoe we dat doen. We moeten de lasten van arbeid weg kunnen schuiven. Nu rust die te veel op ondernemingen die veel mensen tewerkstellen. En welke soort groei willen we en hoeveel? Het groeipercentage van het verleden kunnen we niet meer halen. We zitten bovendien met twee fenomenen: een hoge werkloosheid en een slechte verdeling tussen hoge en lage inkomens. Daar komt nog bij dat onze groei duurzaam moet zijn. We kunnen niet om het even welke energie gebruiken.'

Veel jongeren zijn momenteel werkloos. Hun aantal neemt wekelijks toe. Tegelijkertijd vragen we ouderen langer te werken. Is dat nog logisch?

'Dat is een zeer moeilijke vraag. Ik denk van wel. Het probleem is: wie betaalt onze sociale zekerheid en welvaart? Die moet gedragen worden door de werkenden. Die groep vergroot je door jonge mensen werk te geven. Er moeten arbeidsplaatsen bij gecreëerd worden. Tegelijkertijd zullen we langer moeten werken om het huidige systeem van sociale zekerheid te kunnen houden.'

'Maar mensen willen niet langer werken. Dat is echt een probleem. Ondernemingen moeten er dan ook voor zorgen dat werken aantrekkelijker en haalbaarder wordt. Het kan niet van een kant komen. Nu is het werk vaak vrij stressvol georganiseerd, wat maakt dat mensen zowel fysiek als psychisch de kracht niet hebben om langer te werken. Dat blijkt wel uit het feit dat steeds meer mensen een burn-out hebben.'

'Bedrijven redeneren te veel op de korte termijn. Maar als je minder mensen inzet voor veel werk worden ze ziek en haken ze af. Jobs moeten zo zijn dat mensen ze kunnen volhouden. Kwaliteit van arbeid is meer dan ooit het thema, met twee componenten. Ten eerste moeten werknemers voldoende kunnen verdienen om een gezin te kunnen onderhouden. Het andere punt is werken in kwaliteitsvolle omstandigheden.'

Hoe kunnen we de arbeidsmarkt aantrekkelijker maken voor jongeren?

'Zowel de overheid als de werkgevers en werknemers moeten de link maken tussen onderwijs en werk. Ik ben er helemaal geen voorstander van dat je geprefabriceerde mensen in het onderwijs maakt, maar bedrijven moeten meer inspanningen doen om mensen aan te trekken en te vormen. Als bedrijf heb je de verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan de samenleving. Dat kan door werken aantrekkelijker te maken.'

Is het ook niet raar dat er zoveel jongeren werkloos zijn terwijl in veel bedrijven de werkdruk hoog is?

'Dat is zo en het is een zeer zwaar probleem. In Duitsland en Denemarken wordt daar iets aan gedaan. Daar krijgen jongeren een opleiding, zodat ze de link kunnen maken naar het bedrijfsleven.'

Maar we moeten wel opletten welk soort werk ze krijgen. Je hebt werknemers die werken in bedrijven waar de omstandigheden goed zijn, zichzelf sterk staan en zekerheden hebben, maar er zijn er ook die van de ene naar de andere kleine baan hoppen waar de arbeidsvoorwaarden niet goed zijn. Dat zijn onaantrekkelijke minijobs. Mensen verdienen er de kaas op het brood niet. Dat is problematisch. In Duitsland heb je dat al, maar die tendens is bij ons ook hoe langer hoe sterker aanwezig. Het gaat hier echter wel om fundamentele rechten.'

Zou het een oplossing kunnen zijn om iedereen werkweken van vier dagen te laten draaien?

'Dat is een voorstel dat nu weer de kop opsteekt. Het is een mogelijke benadering van het probleem. Je zet meer mensen aan het werk voor minder tijd, maar het moet de werknemer ook nog voldoende opleveren. Met tijdskrediet is er bovendien al meer ruimte gecreëerd om werk en gezin te combineren. Deze maatregel algemeen invoeren is moeilijk te organiseren, omdat onze arbeidsmarkt te complex is geworden. Bovendien wordt het moeilijk aanvaard door werknemers. Sommigen willen langer werken. Het zal over meerdere modellen moeten gaan in plaats van een systeem. Maar het is alleszins een manier om mensen langer aan het werk te houden.'

Is het gezien de huidige situatie op de arbeidsmarkt eigenlijk nog goed om te spreken van levenslang werken?

'Alstublieft! Dat mensen langer werken, ja. Maar levenslang? Het lijkt wel een alternatief voor de doodsstraf. Dat is niet gepermitteerd. Men redeneert zo in de economisch productieve maatschappij. Ik zie verschillende typen mensen die met brugpensioen zijn en die binnen hun gezinscontext hun (klein)kinderen ondersteunen, zich inzetten voor verenigingen en instaan voor ziekenbegeleiding. Dat is op een ander ritme. We hebben daar geen prijs voor, maar het is een belangrijke bedrage aan de samenleving. Ik denk wel dat we langer moeten gaan werken en wie meer wil, ja dat kan. Maar niet als algemene regel. Dat werkt niet. Mensen zullen ziek worden en er zal protest tegen rijzen.'

Wat vindt u van het idee van Fons Leroy van de VDAB om de vakbonden de rol te laten spelen van loopbaanadviseurs?

'Bij het ACV bijvoorbeeld gebeurt dat al volop. Per jaar worden er duizenden mensen geadviseerd. Maar het is heel goed dat dat verder uitgebouwd wordt.'

Professor Guy Van Gyes van het Hoger Instituut voor Arbeid (HIVA) zegt dat het sociaal overleg minder moet gaan over loon en werkuren en meer over verantwoordelijkheden en teamwerk. Arbeidsorganisatie in plaats van arbeidsvoorwaarden dus. Bent u het daarmee eens?

'Helemaal. In mijn nog jongere jaren was ik specialist arbeidsorganisatie. We hebben ervoor gesmeekt, maar het lukt zo moeilijk. De ondernemingen willen soms zo moeilijk mee. Vergeet niet dat het overleg dat ik 40 jaar lang gevoerd heb breder ging dan lonen. Het ging bijvoorbeeld ook over veiligheid, arbeidsorganisatie en opleiding. Het overleg is niet alleen dat wat je ziet. Maar ik ben voorstander van het feit dat het sociaal overleg moet gaan over arbeidskwaliteit. Coaching van mensen moeten we dus ook meer op ons nemen.'

Wat kunnen de sociale partners doen om dit debat te heroriënteren?

'De sociale partners moeten zich voortdurend herdenken. De sociale zekerheid van de toekomst is beter in handen van sociale partners dan van de regering. Elke keer als dat niet gebeurt, loopt het niet zo goed af. Het overleg tussen werkgever en werknemer moet gebeuren in ruggenspraak met de regering. Pas als het niet werkt, kan de regering coach of regisseur zijn.'

“Ik ben het helemaal eens met Professor Guy Van Gyes (HIVA) wanneer hij zegt dat het sociaal overleg minder moet gaan over loon en werkuren en meer over verantwoordelijkheden en teamwerk.

LUC CORTEBEECK

Voormalig ACV-Voorzitter

Welke rol kunnen politieke partijen hierin spelen?

'Ze kunnen naar de sociale partners luisteren, zoals dat nu gebeurt ter voorbereiding van jullie congres. Je moet het niet altijd met elkaar eens zijn, maar regelmatig contact is van ontzettend groot belang.'

In vergelijking met het buitenland zijn de lasten op arbeid in België hoog, terwijl die op milieu laag zijn. Door een vergroening van de fiscaliteit kun je jobs creëren en het gemiddelde loon doen stijgen, stellen deskundigen. Kunnen we echt die winst boeken?

'Dat is een mogelijkheid. Milieufiscaliteit moet zeker gebeuren om ons milieu beter te maken. Maar houd er rekening mee dat die financiering niet permanent is. Het moet een belasting zijn die zichzelf opheft omwille van het feit dat het milieu beter wordt.'

Wat betekent zo'n maatregel voor bedrijven?

'Het moet ergens betaald worden. Voor mij mogen ondernemingen minder betalen op arbeid als ze veel werk geven. Dit punt is nooit aangepakt, omdat het altijd wordt voorgesteld als een verhoging van de belastingen. Elk idee in deze richting wordt gekelderd. We hebben er vroeger een goed debat over gevoerd waar we ver in zaten, totdat banken en verzekeringsmaatschappijen zich ermee bemoeiden. Die zeiden dat ze meer moesten betalen en dat ze aan de spaarboekjes zouden komen. Dan staat elke Vlaming natuurlijk op zijn achterste poten. Welke politici durven het aan om de fiscaliteit te herbekijken zodat die arbeids- en milieuvriendelijker wordt? Dat is een uitdaging.'

Om bij het milieu te blijven: Een ander belangrijk thema is dat het einde van het tijdperk van fossiele brand- en grondstoffen in zicht is. Het alternatief is een groene economie op basis van hernieuwbare energie en biologische grondstoffen. Hoe kunnen we een 100 procent op bio gebaseerde economie uitbouwen?

'Dat moet een keuze op wereldvlak zijn. Het is een thema op de wereldarbeidsconferentie in Genève waar ik momenteel ben. Sowieso moet er meer geïnvesteerd worden om de economie aan te zwengelen. We kunnen duurzame groei creëren door bijvoorbeeld interessante investeringen in groene energie. In de doelstellingen 2015-2030 moet dit sterk naar voren komen om maatregelen te nemen en mensen hiervoor warm te maken.'

Wat betekent zo'n omschakeling voor de arbeidsmarkt?

'Goede vraag. Dat is een enorme transitie. Een overgang betekent meestal slachtoffers. Maar het moeten niet altijd nieuwe bedrijven zijn. Bestaande kunnen omschakelen en hun mensen kunnen kansen krijgen in die nieuwe economie. Daar zijn evenwel heel wat opleidings- en begeleidingsprogramma's voor nodig.'

Kun je zo'n omslag snel maken?

'Snel is moeilijk. Maar je moet hem maken. Daarvoor moet je impulsen creëren. Dat kunnen de regeringen en Europa doen. Dat gaat niet van het ene jaar op het andere, maar je moet er ook niet op wachten.'

Moeten we dan niet snel in actie schieten?

'Absoluut. Er moet zeer snel gehandeld worden. Dat is een opdracht voor de politiek, maar ook voor de sociale partners.'

■

Elektrische fiets aan steile opmars bezig

‘HOE MEER ELEKTRISCHE FIETSEN, HOE MEER NOOD AAN DEGELIJKE FIETSFRASTRUCTUUR’

Je kan er niet naast kijken: de fiets is weer helemaal in. Jong en oud smeren tegenwoordig de beentjes in en trekken er met de tweewieler op uit, tijdens het weekend en in de week. Er worden massaal blogs gewijd aan het stalen ros en de hele (stads)cultuur er rond (Cycle Chic, ...). En ook de elektrische fiets is al lang geen vreemde eend meer. Geregeld zie je dan ook een fietser fluitend een helling op fietsen, in een stevig tempo.

Dat de elektrische fiets steeds populairder wordt, blijkt ook uit de verkoopcijfers. In Nederland, hét fietsland bij uitstek met meer dan 18 miljoen fietsen (die staan voor zo’n 40% van het verkeer), hebben ze een marktaandeel van 12% bereikt in 2009. Tussen 2006 en 2009 zijn de verkoopcijfers er bijna verviervoudigd van 40.000 naar 153.000 stuks. Intussen is maar liefst 16% van de totale verkoop van fietsen in 2009 een elektrische fiets bij onze Noorderburen.

Uit alles blijkt dat het ook in België zo’n vaart loopt. Waar de elektrische fiets vroeger in een verdomhoekje in de fietsenwinkel stond, heeft hij nu een prominente plaats ingenomen. De verkoop is inderdaad gevoelig gestegen, en niet alleen zestigplussers vinden hun weg naar de elektrische fiets. Dat is immers volledig omgeslagen. Door de grote vraag is het gamma immers uitgebreid. Nu worden er ook sportieve modellen aangeboden en fietsen voor woon-werkverkeer.

‘Er voltrekt zich volop een verschuiving in het fietslandschap. Hoog tijd om het fenomeen onder de loep te nemen’, vonden senator Freya Piryns en Brussels parlementslid Annemie Maes, die onlangs samen een expertmeeting organiseerden. ‘We hebben ons gebogen over de vragen: Wat zijn de troeven (zie kaderstukje met voor- en nadelen), maar evenzeer de knelpunten? En hoe kunnen we het potentieel maximaal ontwikkelen zonder de verkeersveiligheid uit het oog te verliezen?’

‘Tegenwoordig ijvert ook VAB voor de (elektrische) fiets voor het woon-werkverkeer. Terecht, want is er voor veel werknemers immers een groot potentieel voor de fiets, en dan zeker de elektrische fiets’, zegt Piryns. ‘Er

is wel een groot gebrek aan studies of cijfermateriaal’, vult parlementslid Maes aan. ‘Maar uit cijfers van VAB en de Vlaamse overheid blijkt alvast dat een belangrijk deel van de beroepsactieve autobestuurders op fietsafstand van zijn of haar werk woont.’

Het enige onderzoek van belang blijkt echter uit Nederland te komen. Ouderen, zo blijkt, en dan vooral vrouwen, waren het eerst weg van de elektrische fiets. Voor hen is de elektrische fiets een manier om langer mobiel te blijven. In Nederlands stelt men vast dat het fietsbezit bij vrouwen ouder dan zestig op tien jaar tijd met bijna tien procent is toegenomen. Dit heeft een enorm gezondheidsvoordeel dat zo goed als volledig op het conto van de elektrische fiets mag worden geschreven.

De laatste tijd echter schaffen ook meer en meer mannen en jongeren zich een ‘pedelec’ aan. Door files, stijgende brandstofprijzen, toenemende aandacht voor en belangstelling in milieu verandert stillaan het mobiliteitsgedrag van de Europeaan. De elektrische fiets maakt het mogelijk om langere afstanden af te leggen, zonder helemaal bezweet op bestemming aan te komen. Hierdoor komen ook langere woon-werkafstanden of stevige trajecten in aanmerking om met de fiets af te leggen.

Maar klopt het nu dat die snelle fietsen een pak onveiliger zijn dan de traditionele tweewieler? Op het eerste zicht zijn er niet echt aanwijzingen in die richting. Een Oostenrijkse testrit stelt vast dat een scherpe bocht naar rechts, een

Pro’s & contra’s elektrische fiets

Dankzij een elektrische motor die de inspanningen deels overneemt, maakt een elektrische fiets het fietsen makkelijker zonder afbreuk te doen aan de gezondheidsvoordelen. Je blijft zelf meetrappen en kunt ongestoord genieten van de omgeving. Maar je krijgt ondersteuning, net alsof je met de wind in de rug fietst.

- +** Je hoeft **zelf minder inspanningen** te leveren voor dezelfde gezondheidsvoordelen.
- +** Een **lage gebruikskost** die niet vergelijkbaar is met die van een auto of bromfiets.
- +** De elektrische fiets is **milieuvriendelijker** want hij veroorzaakt nauwelijks CO₂-uitstoot (behalve voor de elektriciteitsproductie) of andere vervuulende stoffen
- Elektrische fietsen **wegen veel meer** dan een gewone fiets door het gewicht van de batterijen.
- Ze zijn **duurder** in aankoop.

“

In Vlaanderen hebben fietsers ruim dertig procent meer kans op een lekke band dan in Nederland door glas, kleine steentjes of andere rommel op fietspaden of de slechte staat ervan.

ANNEMIE MAES

Brussels parlementslid

manoeuvre waar vooral inschatting van de eigen snelheid belangrijk is, wat vaker dan normaal voor problemen zorgt. Maar wanneer je dezelfde testrit laat afleggen door ervaren fietsers kan er geen verschil meer vastgesteld worden.

Nederlands onderzoek toont ook aan dat zowel de aard van het letsel als het letselmechanisme van ongevallen met een elektrische fiets hetzelfde zijn als doordeweekse fietsongevallen. De experts waren het er echter allemaal over eens: ‘Aangezien de elektrische fietser een iets hogere snelheid haalt dan de traditionele fietser heeft zeker hij/zij baat bij degelijke, veilige en voldoende brede fietsinfrastructuur’. Nog te vaak een pijnpunt in onze contreien.

En dat is een boodschap die de groene politicae zeker onthouden uit de meeting: wat goed is voor de elektrische fiets, is goed voor de fietser tout court. De opkomst van de elektrische fiets is een extra reden om een tandje bij te steken op vlak van goede fietsinfrastructuur. ‘In Vlaanderen hebben fietsers ruim dertig procent meer kans op een lekke band dan in Nederland door glas, kleine steentjes of andere rommel op fietspaden of de slechte staat ervan zoals verzakkingen, putten en gevaarlijke borduren en kantstenen.’

Tegenwoordig ijvert ook VAB, en terecht, voor de (elektrische) fiets voor het woon-werkverkeer.

FREYA PIRYNS

Senator

Beperkt Eenrichtingsverkeer in Brussel: fietsen in tegenrichting is veilig

© Photoneews

Het aantal ongevallen met fietsers die tegen de richting inrijden in een straat met Beperkt Eenrichtingsverkeer (BEV) ligt lager dan het aantal ongevallen met fietsers die met de autostroom meerijden.

Dat blijkt uit een studie van Mobiel Brussel en het BIVV in opdracht van Brussels staatssecretaris voor Mobiliteit, Bruno De Lille. De Brusselse fietsmanager maakte samen met het BIVV de resultaten bekend op het tweejaarlijkse internationale fietscongres Velo-city in Wenen. Brussel is internationaal een rolmodel wat BEV betreft.

‘De studie toont duidelijk aan dat de aanvankelijke vrees voor meer ongelukken onterecht was. Het Beperkt Eenrichtingsverkeer voegt een groot aantal befietsbare straten toe aan de stad, het verkort ook vaak aanzienlijk de reistijd van de fietsers. Het zorgt ervoor dat fietsen nog sneller en dus nog efficiënter wordt’, aldus Bruno De Lille.

Het aantal fietsongevallen waarbij de fietser tegen de autostroom inreed in een straat met BEV bedraagt slechts 4,7% van alle fietsongevallen. Daar staat tegenover dat 25% van de wegen ingericht zijn met beperkt eenrichtingsverkeer, het zijn zo’n 400 km. Er gebeuren zelfs minder fietsongevallen in een straat met beperkt eenrichtingsverkeer in de tegenrichting dan met de autostroom mee.

De ernst van de ongevallen was ook minder wanneer de fietser tegen de autostroom inreed. ‘De cijfers tonen aan dat tegen de stroom inrijden veiliger is. BEV heeft zijn veiligheid bewezen en zou dus overal toegepast moeten worden waar het technisch kan. Deze studie doet een aantal aanbevelingen die ik nu snel zal overmaken aan de gemeenten, zodat zij hiermee aan de slag kunnen’, stelt De Lille.

Dat een Brusselse delegatie deze studie op Velo-city mocht uitzetten is geen toeval. België was het eerste land dat in 2004 BEV veralgemeende en verplichtte. Brussel is één van de weinige hoofdsteden waar zoveel straten open zijn voor fietsers in beide richtingen.

‘Het is een maatregel die vlg een enorm potentieel aan fietsbare straten toevoegt aan je stad. Veel steden in de wereld zouden voordeel kunnen halen uit de maatregel. In die zin is de ervaring van Brussel en de resultaten van de studie ook voor hen belangrijk’, besluit de staatssecretaris.

Velo-city geldt als het grootste fietscongres in de wereld, met meer dan 1.200 deelnemers. Het vond voor het eerst plaats in 1980 en promoot fietsen als dagelijks en als recreatief vervoermiddel.

VOETGANGERS STEKEN AUTO’S VOORBIJ IN BRUSSEL

Brusselaars verplaatsen zich steeds meer te voet dan met de wagen. Dat blijkt uit cijfers van het kenniscentrum Brusselse Mobiliteit. Tot grote tevredenheid van Brussels Staatssecretaris voor Mobiliteit Bruno De Lille. ‘Gelijk hebben ze, want voetgangers kunnen mooie en snelle wegen nemen waar auto's niet mogen komen.’

Het Kenniscentrum voor Mobiliteit verzamelt de meest recente cijfers over de mobiliteit in het Brussels gewest. In 2010 heeft het Kenniscentrum meer dan 2.200 personen geïnterviewd die zich in en naar Brussel verplaatsen. Uit de Katernen van het Kenniscentrum blijkt dat stappen in het Brussels gewest de laatste tien jaar populairder geworden is dan de auto.

Bij meer dan een derde van hun verplaatsingen, zo'n 37 procent, kiezen inwoners en pendelaars in Brussel voor geen enkel vervoersmiddel: ze gaan gewoon te voet. In 1999 was nog maar 32 procent van de verplaatsingen een wandeling. De groep voetgangers in Brussel blijkt ook geen minderheid te zijn. Zes op de tien Brusselaars wandelen minstens vijf keer per week zo'n tien minuten.

Met het groeiend aandeel wandelingen steken de voetgangers voor het eerst zelfs de auto's voorbij. Het aandeel autoritten van alle verplaatsingen is sinds 1999 gedaald van maar liefst 50 procent tot 32 procent, in verhouding minder dan de 37 procent wandelingen dus. Ook fietsen wint aan populariteit, al blijft het aantal fietsers in Brussel klein, met iets meer dan drie procent van de verplaatsingen.

Autodelen wint overigens ook aan populariteit, met een jaarlijkse groei van meer dan 40 procent voor het autodeelsysteem Cambio. Het openbaar vervoer is

dan weer de grootste stijger. In dezelfde tien jaar is het aantal verplaatsingen met een tiende gestegen. Het reizigersaantal is met bijna de helft verhoogd.

Hoewel stappen, fietsen en openbaar vervoer aan populariteit winnen, gebeurt dat slechts mondjesmaat en gebruikt nog steeds een derde de auto om zich te verplaatsen. "We zitten nog niet aan een ideaal scenario, maar de opvallende stijgingen wijzen alvast op een verandering in de mentaliteit en in het gedrag van de Brusselaar", aldus De Lille.

Redenen voor de mentaliteitswijziging zijn er voldoende. De autodruk is simpelweg gestegen, onder meer omdat de openbare ruimte meer en meer wordt aangepast aan andere vormen van mobiliteit. 'De auto moet plaatsmaken voor bussen en trams, zodat die een eigen rijstrook krijgen en niet ook in de file staan. Zo kunnen mensen zich ondanks de files toch vlot verplaatsen.'

Dat verklaart ineens waarom Brussel vandaag drukker lijkt dan vroeger, hoewel het aandeel verplaatsingen met de auto daalt. Ook voor fietsers en voetgangers moet de auto meer en meer wijken. 'Zo maken we wijken leefbaarder', aldus nog De Lille. 'Ook het gebrek aan parkeerplaatsen werkt ontradend. En vergeet ook niet het tijdverlies op zoek naar een parkeerplaats of in files.'

Niks dan praktische voordelen dus, een wandeling door de hoofdstad. Je bent sneller op je bestemming, en het kost je niks (aan autoverzekering, onderhoud, parkeertickets, ...). Anders dan autobestuurders mogen voetgangers alle mogelijke sluiproutes nemen, en verkeersluwe pleinen oversteken.

De sluipwegen voor voetgangers brengt het kabinet van Staatssecretaris De Lille momenteel in kaart. 'We willen een app ontwikkelen waarop voetgangers de kortste en voetgangervriendelijkste routes in de stad kunnen ontdekken. Zo kunnen voetgangers ook mooie en snelle wegen nemen waar auto's niet mogen komen.'

■

“
Het aandeel autoritten
van alle verplaatsingen
is sinds 1999 gedaald van
maar liefst 50 procent tot
32 procent. Ook fietsen
wint aan populariteit.

© Imagedesk/ Bart Dewaele

► Ook voor fietsers en voetgangers moet de auto meer en meer wijken. ‘Zo maken we wijken leefbaarder’, aldus nog De Lille.

AGENDA

BIG JUMP

14 juli / 14 uur / heel Europa

Big Jump is een actie voor iedereen die propere en levende rivieren wil. Op precies hetzelfde tijdstip springen in heel Europa duizenden mensen in rivieren, waterlopen en meren om te tonen dat ze wakker liggen van proper water, én dat ze daar iets willen aan doen.

Big Jump wil de Europese kaderrichtlijn water meer bekendheid geven. Die kaderrichtlijn wil tegen 2015 alle Europese waterlopen ecologisch in een 'goede toestand'. Een ambitieuze doelstelling die moeilijk te bereiken is zonder steun van het brede publiek.

Waarom springen we? Voor propere rivieren, kanalen en meren, voor levende rivieren, kanalen en meren, en voor rivieren, kanalen en meren waar je kan van genieten. Je kan in alle Vlaamse provincies meedoen aan de actie, en voortaan ook in Wallonië.

www.bigjump.be

OXFAM TRAILWALKER

24-25 augustus / Hoge Venen

Oxfam Trailwalker is een unieke teamuitdaging met als doel de strijd aangaan met het onrecht van de armoede. De uitdaging is in teams van vier 100 kilometer te wandelen in minder dan 30 uur tijd. Bovendien zamelt elk team minstens 1.500 euro in ten voordele van projecten van Oxfam-Solidariteit. Oxfam Trailwalker vindt plaats in het mooie decor van de Hoge Venen, een van de mooiste en meest ongerepte stukjes natuur in België.

www.oxfamtrailwalker.be

ECOMIX

BOEK

GROETEN UIT TRANSITIË 'OP EEN VROLIJKE MANIER KLEINE DINGEN VERANDEREN VOOR EEN GROOT EFFECT'

'Als je iemand hoort toeteren over ecologisch bewustzijn zucht je diep en probeer je de kortste weg naar de uitgang te vinden. Waarschijnlijk heb je het gehad met al die groene guppies die je komen vertellen wat je allemaal fout doet. Maar 'groener' is gewoonweg plezierig, creatief en gezond, en helemaal niet zo moeilijk, sober of geurend naar seitangehakt. Daarover gaat het in Groeten uit Transitie.' Zo luidt althans de promotekst van het gelijknamige boek.

Ervaringsdeskundigen van het dagelijkse Leven

De auteurs zijn ervaringsdeskundigen van het dagelijkse leven en zochten voor jou uit welke praktische, duurzame veranderingen je kunt uitproberen zonder dat je aan kwaliteit inboet. Integendeel. Ze maakten tekeningen, schreven handleidingen en recepten en gingen speciaal voor jou op zoek naar goede – en vooral leuke – duurzame alternatieven voor een aantal van onze meest vervuilende gewoontes.

Kleine dingen veranderen met groots effect

Een twintigtal ideeën om uit te kiezen: stel een prioriteitenlijstje op en je zult merken dat jouw leven misschien wel aangenamer wordt. Groeten uit Transitie is geen boek met een opgeheven vingertje, maar een vrolijk boek dat even stil doet staan bij het leven dat we leiden en dat aanzet om kleine dingen te veranderen met een groots effect. Of zoals Flair het mooi samenvatte. 'Een boek van vijf vrouwen met één missie: op een vrolijke manier kleine dingen veranderen voor een groot effect.'

Groeten uit Transitie

Eva Peeters, Mme Zsazsa, Kristien Hens, Dorien Knockaert, Joke Rous, 240 blz., Standaard Uitgeverij.

www.groetenuittransitie.be

BOEK

SCHITTERENDE ROTZOOI EEN INPIRATIEBOEK OVER HET BOEIENDE TWEEDE LEVEN VAN GEVONDEN EN GERECCYCLEERDE OBJECTEN

Het begon met een kapotte wekker... Jan Van Craesbeeck vond hem onderweg naar school, toen hij zeven was. Hij stelde vast dat hij met die 'onbruikbaar' geworden rommel iets anders kon doen. Zijn ontdekking groeide tot een fascinatie die nooit meer is gestopt.

Schitterende rotzooi toont de fantastische mogelijkheden van hedendaagse artistieke recycling: waardeloze materialen waaruit kunstobjecten, gebruiksvoorwerpen, meubelen en zelfs gebouwen ontstaan. Het boek kadert artistiek hergebruik in kunsthistorisch perspectief en binnen de milieuproblematiek, maar het is vooral een bron van inspiratie voor wie 'afval' op een creatieve manier een tweede leven wil geven.

Leer dus anders kijken naar de dingen en laat je prikkelen om zelf aan de slag te gaan. Het boek wordt beschouwd als het eerste boek over upcycling in het Nederlands. Van Craesbeeck, de auteur, is grafisch vormgever en kunstenaar in experimentele en artistieke recycling. Voor het boek werkte hij samen met fotografe Lil Meert.

Schitterende rotzooi

Jan Van Craesbeeck
256 blz., Uitgeverij De Draak

www.dedraak.org

GROEN TWITTERT

@msaraswati: er beweegt iets in BXL #groenwerkt 'Voetgangers en fietsers stoten koning auto van de troon' <http://www.deredactie.be/permalink/1.1658525> ...

@kristofcalvo: Alcoholverbod onder 18 jaar is echt slecht idee. Op alle vlakken. Binnenkort ook nog verbod op jong zijn?

@liescomeillie: Er kunnen al zeker 15 jongeren gaan werken op @Zuiddag 17 oktober. We moeten aan 10.000 geraken. Dus: post een job! <http://jobbank.zuiddag.be>

GROEN

@groen: Zo vervoer je zowat alles op je fiets <http://velotarier.be>

@jeroenvanlaer: Vlaamse primeur! Rolstoelvriendelijke #autodelen met #Pegode uit #Edegem. Een knap initiatief dat @GemeenteEdegem graag ondersteunt!

@FreyaPiryns: Elke fietser is een auto minder = beste manier om minder ongevallen te krijgen

AWARD

FAIRTRADE OP HET WERK

Midden mei kreeg Groen als eerste politieke partij een Havelaar Award als beloning voor ons Fairtrade aankoopbeleid. Meteen een met drie sterren. En daar zijn we best trots op, want dat wil zeggen dat we aandacht hebben voor fairtrade. Wil je met jouw bedrijf of organisatie ook meedingen naar een award? Lees er alles over de site van Fairtrade.

www.fairtradeatwork.be

OIKOS ZOMERLECTUUR

De voorbije jaren heeft Oikos denktank werk gemaakt van de uitbouw van een brede waaier aan inspirerende publicaties. We stellen ze graag aan je voor. Bovendien lanceren we een zomeraanbod, speciaal voor de lezers van Pesto.

THE COMMONS: (CO)MANAGING COMMONLY OWNED RESOURCES

2 €

Verschillende experts uit binnen- en buitenland schreven naar aanleiding van het Oikos-congres over de commons in maart 2012 over dit concept en het potentieel dat de commons op diverse vlakken hebben. Met bijdragen van Tine De Moor en David Bollier. De Nederlandse tekst is enkel digitaal beschikbaar.

WELVAREN ZONDER GROEI. CONCRETE IDEEËN VOOR EEN GROENE ECONOMIE.

8 €

De debatten die Oikos organiseerde over Welvaart zonder groei inspireerden diverse denkers tot originele bijdragen. Zowel reacties op het boek als concrete oplossingen worden gebundeld in dit cahier. Het toont dat ook in eigen land heel wat mensen bezig zijn met de toekomst, zoals Community Land Trusts.

GEMEENGOED. DELEN BRENGT WELVAART

6 €

Met de financieel-economische crisis verkeren zowel de markt als de staat in een systeemcrisis. Nu is het belangrijker dan ooit om alternatieve vormen van samenwerking en beheer te ontwikkelen, en hierbij vormen de zogenaamde 'commons' een veelbelovend alternatief: samenwerkingsverbanden tussen mensen, los van markt en staat. In deze publicatie van de Heinrich Böll Stiftung wordt het concept uitgelegd en worden concrete voorbeelden beschreven.

DE MARKT VOORBIJ. VOOR EEN HEDENDAAGSE POLITIEKE ECOLOGIE.

12 €

Deze publicatie bundelt teksten van Franse denker André Gorz, een van de belangrijkste kritisch linkse filosofen uit de 20ste eeuw en pionier van de politieke ecologie. Hij schrijft o.m. over de graaicultuur, arbeidsverdeling, autonome tijd en de mogelijkheden van de digitalisering. Zijn radicale analyse werpt een verrassend licht op de uitdagingen van vandaag.

DE TOEKOMST HEROVEREN

4 €

Duits sociaalpsycholoog Harald Welzer beschrijft hoe concepten als consumptie en groei niet enkel de economie beheersen, maar ook ons denken en onze identiteit beïnvloeden. Economische innovatie zal dan ook niet volstaan om een duurzame samenleving mogelijk te maken. Welzer gaat op zoek naar een hoopvol politiek ecologisch verhaal, en toont aan de hand van concrete duurzame praktijken aan dat verandering mogelijk is.

WELVAART ZONDER GROEI. ECONOMIE VOOR EEN EINDIGE PLENEET.

12 €

Vertaling van de bestseller *Prosperity without Growth* van de Britse econoom Tim Jackson. Ons huidige economisch systeem heeft groei nodig om onze welvaart veilig te stellen, maar tegelijk gaat dit systeem de draagkracht van de aarde te boven. Hoe kunnen we toch goed leven en tegelijk ons beslag op de aarde beperken?

EINDE AAN DE GROEI. ONS AANPASSEN AAN DE NIEUWE ECONOMISCHE REALITEIT.

13 €

De huidige crises maken duidelijk dat de groei zoals we die gekend hebben niet meer zal terugkeren. We moeten naar een economie die zich voegt naar de grenzen van onze eindige planeet. Deze uitdaging én mogelijke oplossingen worden geschetst door Richard Heinberg in het oorspronkelijke *The End of Growth*.

GELD EN DUURZAAMHEID. VAN EEN FALEND GELDSYSTEEM NAAR EEN MONETAIR ECOSYSTEEM.

14,5 €

De oorzaak van de financiële crisis ligt volgens Bernard Lietaer in ons geldsysteem zelf, met het monopolie van één munt, gebaseerd op bankenschulden en economische groei. Hij pleit voor een monetair ecosysteem waarin naast de conventionele munt ook verschillende complementaire munten bestaan.

MENSEN MAKEN DE STAD. BOUWSTENEN VOOR EEN SOCIALECOLOGISCHE TOEKOMST.

19,95€

Onze steden staan voor een immense uitdaging, met een toenemende bevolking, een alsmaar grotere kloof tussen arm en rijk en een te grote voetafdruk. Hoe kan de stad groeien én meer solidair en ecologisch worden? Oikos dacht samen met een twintigtal academici na over de toestand én de toekomst van de stad.

Bestel je één boek, dan krijg je 10% korting, bestel je twee of meer boeken, dan betaal je 20% minder. Daarnaast betaal je maar één keer de verzendingskosten van 2€. Bestellen doe je door het juiste bedrag over te schrijven met vermelding van de boektitels en 'Zomeraanbod Pesto' op rekeningnummer 001-5987701-64 van Oikos vzw.

LEZING VANDANA SHIVA

► 17 september NT Gent & 18 september Europees parlement

Op dinsdag 17 september is op uitnodiging van Oikos niemand minder dan Vandana Shiva te gast in ons land. Ze geeft op 17 september een lezing in NTGent en spreekt de dag erna in het Europees Parlement.

Vandana Shiva krijgt internationaal erkenning voor haar werk als wetenschapper en activiste en werd

daar ook meermaals voor bekroond. Ze richtte verschillende bewegingen op zoals een organisatie ter bescherming van de biodiversiteit die tegelijk lokale boeren ondersteunt. Shiva is ook geëngageerd als adviseur op verschillende politieke bestuursniveaus en bij ngo's. Ze werkte ook rond genderkwesties en is een van de spilfiguren van het ecofeminisme.

PARTIJ ZET PROFIEL OP SCHERP

‘SOCIALE IS EVEN BELANGRIJK ALS ECOLOGISCHE’

Neem je een lange aanloop naar de ‘moeder aller verkiezingen’ in 2014, sta je maar beter stevig op twee benen. Vandaar dat Groen naast haar ecologische verhaal voortaan ook een sluitend sociaal verhaal brengt. Dat verbredende proces mondt uit in het sociaaleconomische Impulscongres in het najaar. ‘Vanaf dan staan we stevig op twee even sterke benen’, aldus voorzitter Wouter Van Besien. ‘Bij ons krijg je twee zaken voor de prijs van één: minder vervuiling en meer op de loonbrief.’

Als het aankomt op voorstellen voor een beter leefmilieu, is Groen de sterkste en meest geloofwaardige partij. ‘En daar zijn we best trots op’, benadrukt voorzitter Van Besien. ‘Er is het been van de ecologie en de vergroening van onze economie, en dat is bijzonder sterk. Dat ecologische thema blijft dus tellen. We hameren er als vanouds op dat er gezocht moet worden naar alternatieve energiebronnen of dat er zorgzaam moet worden omgesprongen met grondstoffen. Maar het groene thema en het sociale zijn niet in strijd met elkaar, wel integendeel.’

‘Daarom zetten we er een even sterk sociaal been naast’, vervolgt Van Besien. ‘We kiezen heel bewust voor een sociaaleconomische insteek. Daarbij gaat het om lonen, pensioenen, jobs en gezondheidszorg. Allemaal thema’s waar iedereen mee bezig is, zeker na de financiële crisis. Mensen willen immers weten of ze morgen nog wel een job zullen hebben. En als ze een job hebben, of die wel combineerbaar zal zijn met een gezin, zorg en andere taken. Is er nog wel een toekomst voor onze economie en is economie wel verzoenbaar met een gezond leefmilieu? Ja, ja, ja, ja, is het antwoord.’

Op het Impulscongres, op 19 en 20 oktober in Brugge, staan niet toevallig vier grote thema’s centraal: fiscaliteit, werk en ondernemen, loopbanen, klimaat en gezondheid. Een weekend lang zullen leden, maar ook externen debatteren over die thema’s. Daarbij is niet alleen een belangrijke rol weggelegd voor onze leden, maar ook voor jullie, onze talloze sympathisanten. En ook het middenveld draagt zijn steentje bij. Bedoeling is immers dat iedereen vooraf reageert of een bijdrage levert. Want het traject vooraf is even belangrijk als het congres zelf.

Inspireren en laten inspireren

‘Dit moet het meest participatieve traject ooit van een politieke partij worden’, zeggen Kamerlid Kristof Calvo en ondervoorzitster Elke Van den Brandt, die dat proces in goede banen leiden. ‘De thema’s zijn dan ook brandend actueel en bijzonder belangrijk voor iedereen. Daarom zette de partij een website op (www.impulscongres.be), met als motto:

inspireren en laten inspireren. Op die site verzamelt de partij vooraf zoveel mogelijk input om die nadien in de congresteksten te verwerken. Doel is om duizend concrete online voorstellen, of ‘e-pulses’, te verzamelen. Laat maar komen’, roept Calvo op.

Groen verzamelt daarnaast ook 120 impulsnota’s. Daarvoor spreekt de partij ‘unusual suspects’ aanspreken om het debat te verrijken. En dat lukt wonderwel: Eric Goeman (Attac Vlaanderen), professor Georges Allaert (UGent), Jef Maes (ABVV), opiniemaker Stefaan Michiels (De Tijd), Jan Haeverans (eindredacteur bij Knack), Magda De Meyer (voorzitster Vrouwenraad), ... De auteurs komen uit diverse hoeken en behandelen diverse deelthema’s. Ook verschillende verenigingen spijzen het debat: vrouwenvereniging Femma, Vlaamse Liga tegen Kanker, Agoria, ...

Deel jouw idee

Onze website vormt het digitaal knooppunt van de input die zijn weg zal vinden naar de congresteksten. Wil je ook je steentje bijdragen? Dat kan, meedoen is eenvoudig: plaats een idee op de site, stel het beknopt voor en breng het onder in een van de vier thema’s: fiscaliteit, werk en ondernemen, loopbanen en klimaat en gezondheid. Meedoen kan ook door in debat te gaan en te stemmen op voorstellen van anderen. Elke deelnemer kan 25 stemmen verdelen over het geheel van de voorstellen. Per voorstel kunnen maximaal 3 stemmen worden toegekend.

Ook jouw input is belangrijk, want ze draagt bij aan een breed gedragen en uitgebouwd sociaaleconomisch programma dat het leven van mensen verbetert op vlak van jobs, pensioenen, gezondheid en een rechtvaardige fiscaliteit. Dit hele voortraject en het congres zelf moeten uitmonden in een sociaaleconomisch programma waarmee Groen naar de verkiezingen van 2014 zal trekken. ‘Na het congres zal Groen op twee evenwaardige benen staan. Twee voor de prijs van een: meer op de loonbrief en minder vervuiling,’ besluit Van Besien. ‘Want Groen legt zich niet neer bij de crisis, wij nemen de handschoen op voor anders en beter. En dat is mogelijk.’

Deel jouw idee & stem! impulscongres.be

OP HET MENU:
NIEUWE EUROPESE CAMPAGNE ROND VOEDSEL

ZEG ME WAT JE EET EN IK ZEG WIE JE BENT

Lekker smullen, veilige voeding, gezond eten, lokaal consumeren... Het zijn maar enkele aspecten die de Europese Groenen dit najaar in de kijker zetten met een nieuwe voedselcampagne. Hou dus onze website in de gaten, en doe vooral mee. Want één ding staat vast: het wordt een bijzonder groots en gesmaakt initiatief.

Voedsel en vele daaraan verbonden zaken – zoals de veiligheid van de voedselketen, het antibioticagebruik in de veeteelt, de etikettering van onze eetwaren, het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het op de markt brengen van genetisch gewijzigde organismen, het patenteren van zaad- en plantgoed – zijn hete hangijzers op de Europese agenda.

Voer mee campagne

Om in heel Europa de mensen te doen stilstaan bij wat op hun bord komt, waar het vandaan komt, hoe we het klaarmaken, hoe het groeit, lanceren de Europese Groenen dit najaar een grootse voedselcampagne. Alle lokale afdelingen (maar ook alle mogelijke betrokken middenveldorganisaties worden aangeschreven en aangepord om lokale initiatieven op te richten.

Bedoeling is om in maart 2014 activiteiten op te zetten rond voedsel en die vooral – ‘live’ en virtueel – met elkaar uit te wisselen. De groene groep in het Europees Parlement werkt ondertussen volop aan een gedegen website: die moet deze registratie mogelijk maken en zal alle noodzakelijke informatie bevatten.

Food Heroes

We lanceren ook het concept van Food Heroes, of voedselhelden die we kunnen nomineren en die diezelfde week in maart in de bloemetjes worden gezet. Wie voor nominatie in aanmerking komt, wordt binnenkort gecommuniceerd. Denk aan koks, lokale (bio)boeren, de plaatselijke trekker van het voedselteam...

Onafhankelijkheidsverklaring

Wie deelneemt aan de campagne ondertekent ook een Onafhankelijkheidsverklaring over voeding; die luidt ongeveer als volgt:

.....

Ik wil mijn eten:

- **Vrij**
Zonder ggo’s, pesticiden, patenten of additieven. Ik wil veilig en natuurlijk geproduceerd voedsel.
- **Divers, gezond en smakelijk**
Een gezond dieet omvat veel vers fruit en groenten, geen klaargemaakte veel te vette en zoete schotels. Ik wil biodiversiteit proeven
- **Lokaal en seizoensgebonden**
Mijn eten legt geen kilometers af, maar groeit in de buurt; ik ken alleszins de herkomst. I think global, but I eat local
- **Eerlijk en duurzaam**
Producenten krijgen een eerlijke prijs voor hun eerlijke, kwaliteitsvolle en lekkere producten; ik wil dat het milieu en het dierenwelzijn worden gerespecteerd.
- **Degelijk**
Ik wil betaalbaar eten en transparante informatie over mijn producten. Ik gooi niet onnodig eten weg.

.....

Volg de campagne van de Europese Groenen op www.greens-efa.eu

COLOFON

Pesto is een driemaandelijks uitgave voor de sympathisanten van Groen. Verschijnt 4x per jaar in januari, april, juli en oktober. Gedrukt op 100% gerecycled papier en zonder water **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** ► Ben Bleys, Els Sallets, Thea Swierstra, Evelyn Wymeersch, Philippe Bossin, Lien Vrijders **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** ► Wouter Van Besien, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** ► Ben Bleys, 02 219 19 19, ben.bleys@groen.be **DRUK** ► Eco Print Center